

■ TRIBUNA POLITICA

Fusiuns da vischnancas en Grischun – ina bilantscha intermediara

DA BARBARA JANOM STEINER.
PRESIDENTA DA LA REGENZA

Il favrer 2011 è il cussegl grond s'occupà da la strategia a vista mesauna ed a lunga vista per la refurma da vischnancas. A vista mesauna, q.v.d. fin l'onn 2020, duai vegnir cuntanschì in dumber da vischnancas da 50 fin 100, a lunga vista in dumber da main che 50 vischnancas.

Cuntrari a l'intenziun da l'iniziativa «Fermas vischnancas – in ferm chantun» na duain las fusiuns da vischnancas betg vegnir decretadas da surengiu (princip da top-down), mabain da sutensi (princip da bottom-up) e mantegnair il dretg d'autodeterminaziun da las vischnancas. En il senn d'ina bilantscha intermediara vulesch jau respunder la dumonda, sch'ìl princip – che vegn per gronda part er sustegnì da la politica – maina insumma a la finamira.

Dapi la debatta dal rapport e da la missiva davart la refurma da vischnancas e dal territori èn vegnidadas fatgas fin oz 7 votaziuns davart fusiuns da vischnancas. En 5 projects hai dà per part fitg cleratas d'approvaziun, sco en spezial en las fusiuns da vallada Val Stussavgia (4 vischnancas), Lumnezia (8 vischnancas) e Scanvetg (8 vischnancas). Il project

Breil-Vuorz-Andiast n'è betg reussì pervia dal «na» fitg stretg a Vuorz. Il resultat da la fusiun Guarda-Lavin-Susch-Zernez n'era anc betg avant maun cur che questa contribuziun è vegnida stampada. Suent l'approvaziun da la fusiun dal Scanvetg vegn il dumber da vischnancas en il chantun a sa reducir a partir da l'onn 2013 a 158 vischnancas (senza resguardar la fusiun da Zernez). Sche nus considerain ch'ìl chantun aveva l'onn 2008 anc passa 203 vischnancas, è quai ina prestaziun considerabla. A las vischnancas, a lur populaziun ed a lur autoritads admet jau in grond respect ed in'auto stima per questa prestaziun! Tgi ch'è gia stà involvì ina giada en in process da fusiun sa tge engaschament enorm e tge perspectiva globala ch'èn necessaris per che la fusiun reusseschia. La promoziun chantunala considerabla da las fusiuns gida er a cuntanscher la finamira, ma ella n'è betg l'unic fatg deci-

siv. Las vischnancas na sa laschan betg cumprar. E quai è bun uschia!

La regenza è persuadida che la via instradada è la dretga via. Dacurt ha ella perquai recumandà al cussegl grond da refusar l'iniziativa da la ps e da l'uniun d'artisanadi e mastergn. La regenza proceda pia sin la via instradada e defenda l'opiniun che las fusiuns da vischnancas na duain betg vegnir dictadas da surengiu. Sa chapescha che decisiuns communalas negativadas ston er vegnir acceptadas. Ina decisiun negativa na sto però betg durar per adina!

In gust amar lascha questa strategia tuttina enavos: Il «na» d'ina unica vischnanca po maiorisar in grond dumber da vischnancas che pensa differentamain. Il cas da Lü mussa però che la populaziun è senza auter en il cas da curreger sia decisiun a favur da la maioritad.

L'experiencescha di ch'ìgl è indispensabel da percorrer in process da fusiun per che la fusiun da vischnancas haja success. Ans legrain dals success cuntanschids enfin uss e da quels che nus pudain spetgar en l'avegnir. Gea, mia bilantscha intermediara maina ad in resultat positiv, jau engraziel a las vischnancas da tut cor!